

L'impacte global de la cocaïna

Ha estat necessari que molts nassos i cervells acaben reduïts a pols perquè tothom arribe a aquesta conclusió: la cocaïna, la droga més important i popular del món d'avui i de demà, pot matar.

Des dels anys 80, el consum de cocaïna no ha fet més que consolidar-se a casa nostra. El final d'aquella dècada va venir acompanyat de la democratització en el consum de la coca. Fins aleshores, havia estat considerada una droga d'elit. Des d'aleshores, és una droga de qualsevol. El preu es va abaratir (de 20.000 pessetes el gram va passar a 10.000) i la possibilitat d'aconseguir-la en qualsevol bar o discoteca es va disparar. El mite que era una droga controlable i poc nociva en va multiplicar el consum. Els narcotraficants de Colòmbia i Miami especialitzats en cocaïna dominaren el món, i la pols blanca es va estendre pertot arreu.

Durant els anys 90, però, un insòlit retorn de l'heroïna com a droga *chic*, així com la brutal irrupció de les drogues de disseny en els clubs nocturns, arraconaren la preeminència de la pols blanca. No obstant això, tant les noves desfetes socials provocades pel *cavall* entre els seus nous consumidors, com la considerable baixada de qualitat de les pastilles d'èxtasi empentaren altra vegada els potencials consumidors de droga envers la coca. Tant és així que, l'any passat, la distribució d'aquesta droga al nostre país es va redefinir: molts traficants mitjans patiren l'escanyament del flux de mercaderia que estaven practicant els grans distribuïdors. Se'ls donava l'excusa que els decomisos policíacs impediessin el flux natural de la droga. Però la realitat és que hi havia tanta coca –i tanta coca adulterada–

El consum de cocaïna s'ha convertit en un costum social difícil de combatre.

al carrer que es podia comprar el gram a 6.000 pessetes. El mercat no va recuperar el seu ritme natural fins que els distribuïdors no aconseguiren fer pujar el preu fins a 10.000 pessetes el gram. La qualitat de la droga també va pujar, tot i que la puresa de la cocaïna que bull al carrer avui és encara llunyana a la dels anys 80.

Predomini en el consum. A nivell estatal, el consum de les drogues s'ha estabilitzat en els darrers anys. Però, percentualment, predomina el de la cocaïna. És la droga il·legal més consumida després del cannabis. Segons un informe de la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana, si el 2,1% dels valencians consumia cocaïna l'any 1997, l'any 1999, aquesta quanti-

tat s'havia elevat fins el 2,9%. La coca domina l'estrat dels consumidors de droga de cap de setmana, però per entendre aquest percentatge cal tenir present un altre factor: molts ionquis de l'heroïna s'han passat en els últims anys a la coca per intentar deixar el *cavall*. Això ha succeït perquè se n'ha estès el consum en format base, un procés que depura la cocaïna i en multiplica els efectes. Per al toxicòman d'heroïna, els efectes de la coca ensumada acostumen a resultar-li tous en comparació amb els del *cavall*. Però no així els de la coca base, que substitueixen amb força una sensació per altra. Avui és difícil trobar un *camell* d'heroïna que no trafique també coca per a base, i la majoria de ionquis del *cavall* alternen totes dues addiccions.

De fet, la cocaïna apareix com un ingredient *sine qua non* en el menú de politoxicomanies que pateixen molts joves. La coca *baixa* els efectes dels èxtasis, converteix en excitants els de l'alcohol i els del cannabis, i es conjuga bé amb els de la marihuana. Les campanyes administratives contra l'abús de la coca es tornen infructuoses, perquè gairebé totes obliden una evidència: la cocaïna és una droga que, inicialment, provoca gran plaer en el consumidor i li fa creure que és allò que li exigeix el seu entorn. És a dir, es creu un triomfador social.

Sense tenir en compte això, i sense explicar al consumidor que el miratge dels efectes de la coca ve acompanyat molt ràpidament de greus trastorns per a la salut, l'habitual demonització paternalista de la cocaïna en què es basen tantes campanyes no provoca el mínim efecte sobre els joves. I és que la desinformació sobre aquesta droga és encara gran: el pensament generalitzat és que provo-

ca addicció molt a la llarga. Distints informes mèdics, però, apunten en sentit contrari. Dels més dels 600.000 consumidors de coca que hi ha a l'estat espanyol segons el Plan Nacional sobre Drogas, molts pateixen una addicció de cap de setmana, i no són capaços de sortir de festa sense coca. El repte és fer veure als consumidors que això és una addicció. Les previsions indiquen que la ingesta social de cocaïna no té per què aturar-se, i només les mesures informatives i preventives podrien controlar-la. La coca s'ha imposat a l'èxtasi i a qualsevol altra substància, entre altres coses perquè els mitjans de comunicació han difós, no sense sensacionalisme, casos de mort per drogues químiques, i tot-hom té por de prendre pastilles adulterades. En canvi, hi ha la creença que, com que la cocaïna pateix menys adulteracions, provoca menys danys. I això és fals. Les morts atribuïdes a aquesta droga per l'Institut Nacional de Toxicologia del Ministeri de Justícia han aug-

mentat. De fet, des de 1997 fins febrer de 2000, es varen notificar al Principat 365 morts per sobredosi de cocaïna, i ha augmentat el nombre d'addictes per tot arreu. La inconsciència del consum reiterat que va començar als 80 ara es cobra les seues víctimes.

Els addictes a la cocaïna que sol·liciten un primer tractament en centres de desintoxicació de tot l'estat han passat de 681 el 1991 a 6.126 el 1999, i representen el 31% de tots els pacients que demanen assistència per drogues. Els ingressos hospitalaris d'urgència per coca superen ja els provocats per l'heroïna.

L'últim informe de l'Observatorio Español sobre Drogas indica que la sobredosi d'aquesta substància és la principal causa de mort per reacció aguda del consumidor: el 53% de les morts tenen a veure amb la coca. Uns investigadors nord-americans han descobert que cententars de gens de l'individu queden afectats pel consum durant períodes

prolongats, i apunten a la necessitat de cercar una substància terapèutica (una mena de metadona) per eradicar progressivament l'addicció. Però tot quedarà en no res si el consumidor no accepta un dia el factor essencial: l'addicció psicològica de la coca és tan severa per a ell com l'addicció física de l'heroïna.

A les discoteques es mouen èxtasis de tota classe. El narcòtic conegut com a GBH (que provoca el coma) és moda en la nit. El combinat Viagra/èxtasi, el derivat d'anestèsic per a animals conegut com Special K o la salvatge píndola química Nexus, també. Però prevenir-ne el consum és més fàcil que el de la coca, una droga que sembla creada per a un sistema social com el nostre: excitant, va, buit, obsessionat per l'aparença i el triomf social. Per canviar els hàbits de consum de droga, no aniria malament canviar-hi algunes coses.

Joan M. Oleaque

Descomptes als subscriptors d'EL TEMPS

Truca'ns de dilluns a divendres al
93 309 70 04
PROMETEATRE

Teatre Romea

Un tramvia anomenat desig

amb Emma Vilarsau, Marc Martínez i Aurea Màrquez

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.

Teatre Condal

La jaula de las locas

amb 'La extraña pareja' (Paco Morán i Joan Pera)

25% de descompte de dimecres a divendres. Barcelona.

Teatre Borràs

Testimo, ets perfecte... je et canviaré

dirigida per Esteve Ferrer

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.